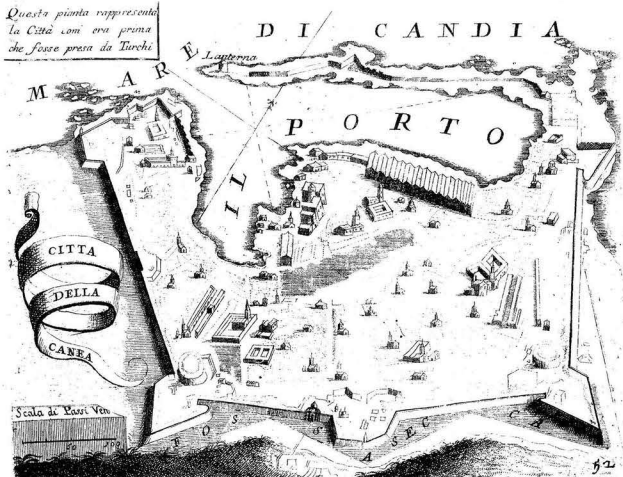

ANGELO DEGLI ODDI 1601

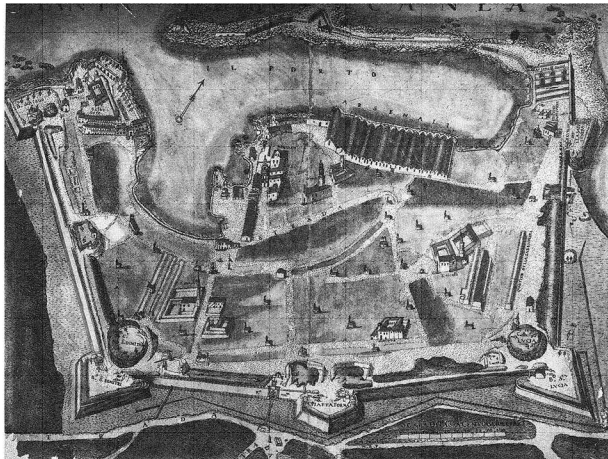
Ένας από τους πρώτους και πιο προσεγμένους χάρτες της πόλης των Χανίων με **τα μεσαιωνικά τείχη**, τα παλιά νεώρια και αυτά του Μόρο και τον αγωγό νερού.

(Πηγή: Giuseppe Gerola, Monumenti Veneti dell'Isola di Creta, vol.IA Venezia M.CU.XXXII-X)

Η πόλη πριν την τουρκική εισβολή.

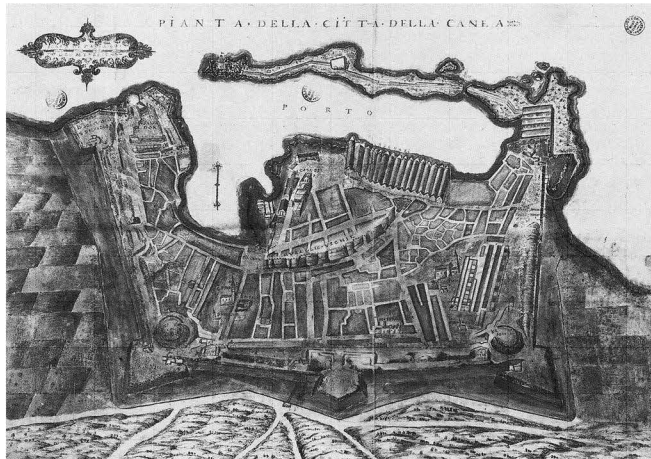
(πηγή: Coronelli Vincenzo, gli Argonauti Regno di Candia: τόμος 2ος, Amsterdam, 1686)

ΑΝΩΝΥΜΟΣ XVII αιών.

Στο οδικό δίκτυο και τις κτισμένες περιοχές δείχνονται με μεγάλη ακρίβεια, αρχιτεκτονικές λεπτομέρειες και αστικές τοποθεσίες. **Το παλάτι**, η **μπορουντισσθήκη**, τα **μαγαζιά** και τα **κτίρια του λιμανιού**, τα **16 νεώρια** της πράξης οιάδας, **ο καθεδρικός ναός**, **το γυναικείο μοναστήρι**.

(Πηγή: Venezia e la difesa del levante da Lepanto a Candia 1570-1670 / Arsenal e editrice 1986)

Χάρτης των Χανίων.

Το σχέδιο της πόλης που περιβάλλεται από τα τείχη, έντονα πολεοδομημένο, ορίζοντας σαφείς δρόμους και οικοδομικά τετράγωνα. Είναι σημειωμένο το μεσαιωνικό κάστρο καταληγμένο από κατοικίες ιδιωτών και όχι δημόσιων κτιρίων. Είναι σημειωμένα επίσης δυο ομάδες νεωρών, τα σπίτια των πριγκιπών (διοικητικών) εκκλησίες, μοναστήρια, το νοσοκομείο και ο σπαραγμός. Έξω από το τείχος φαίνονται δρόμοι εισόδου στην πόλη και καλλιέργειες.

(πηγή: Venezia e la difesa del levante da Lepanto a Candia 1570-1670 / Arsenal e editrice 1986)

Πολυτεχνείο Κρήτης

Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών

Διπλωματική εργασία | **“Αρχιτεκτονικής Λόφος”**

Η εγκατάσταση της Σχολής Αρχιτεκτόνων στον λόφο Καστέλι-Χανιά ως ευκαιρία ανάκτησης του δημόσιου λόγου περί αρχιτεκτονικής.

Καλατζιδάκης Στράτος

επιβλέπων καθηγητής: Σκουτέλης Νίκος

1940 | ο λόφος Καστέλι και το αποτύπωμα του βυζαντινού τείχους

1965 | Αεροφωτογραφία του κέντρου με εμφανείς τις βομβαρδισμένες περιοχές

2019 | Τοπογραφία - Ρυμοτομία ο λόφος και τα οικοδομικά τετράγωνα του ιστορικού κέντρου

Φάρος

Ναυτικό μουσείο

Περιοχή Μελέτης

Ενετικό λιμάνι

Νεώριο Μόρο

περιοχή μελέτης | άποψη από τα βόρεια

5η Μεραρχία και Στρατώνες | στο βάθος το κτίριο των Φυλακών

οθωμανικό διοικητήριο "Κονάκι" | άποψη από το λιμάνι

ενετικό λιμάνι | οπτική προς τον Φάρο

ενετική σκάλα | μεγάλο Αρσενάλι

νεότερα μνημεία | κτίριο 5ης Μεραρχίας

ένετικά μνημεία | πέρασμα - σιρό

ένετικά μνημεία | τοίκακη βασιλική επί του βυζαντινού τείχους

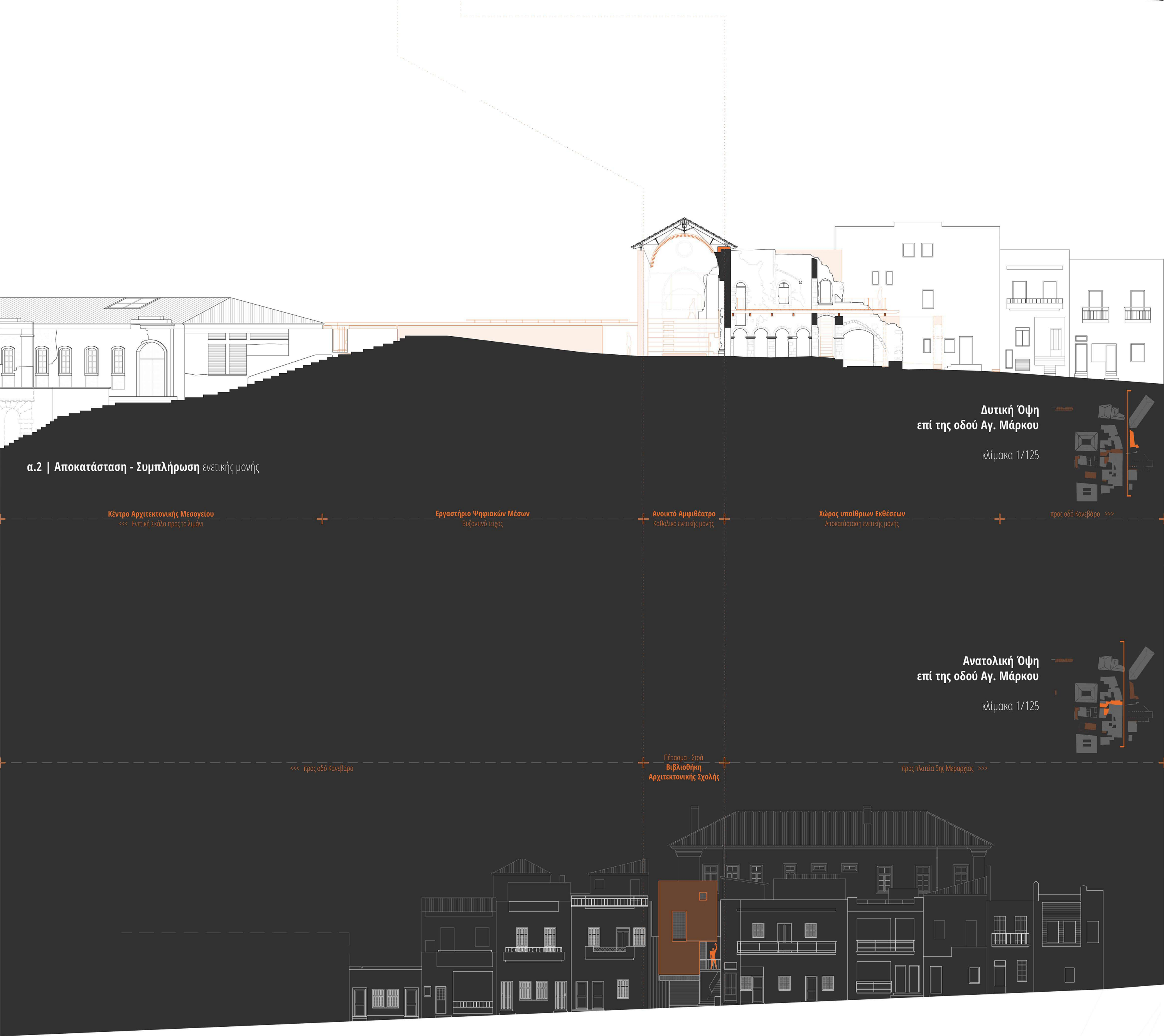
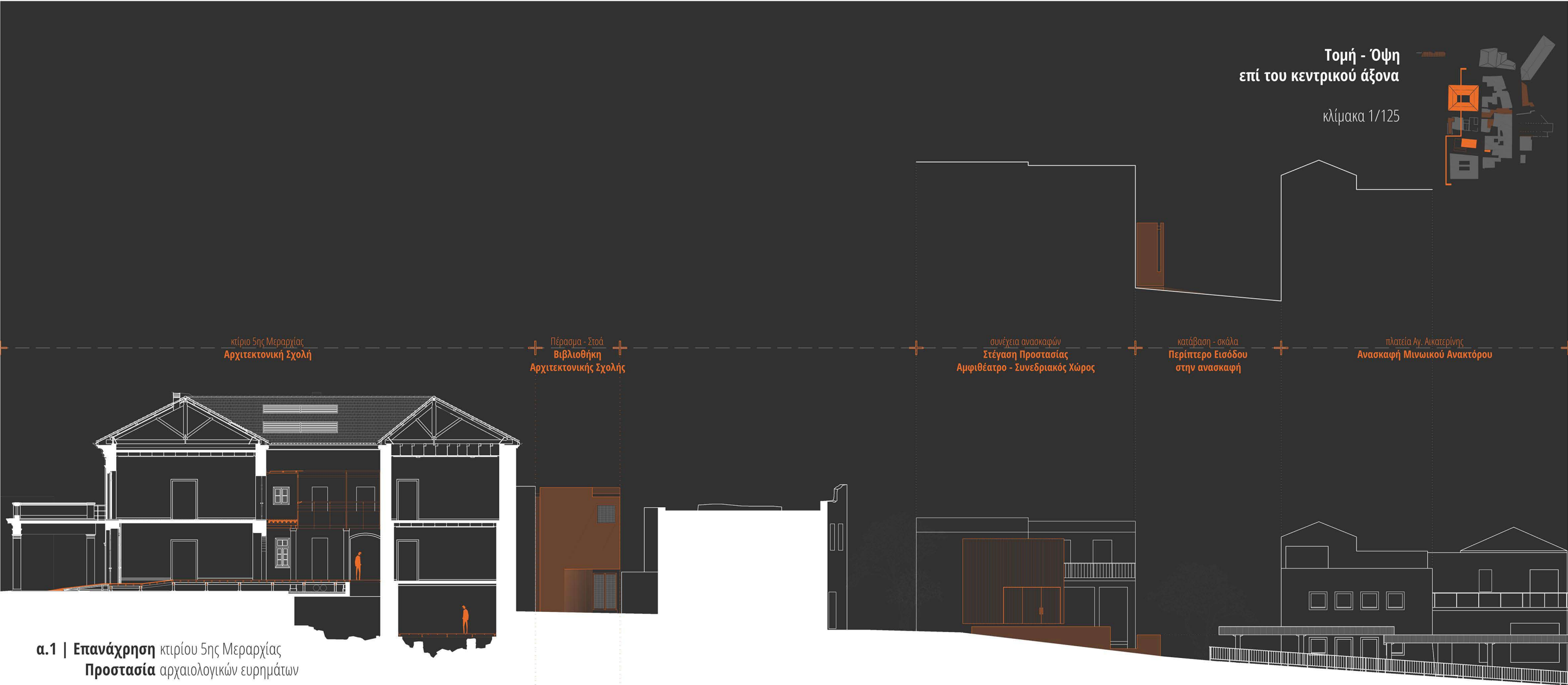
ένετικά μνημεία | μοναστήρι Παναγίας των Θεωμάτων

αρχαία ευρήματα | μινωικό ανάκτορο

αρχαία ευρήματα | πήλινο σφράγισμα

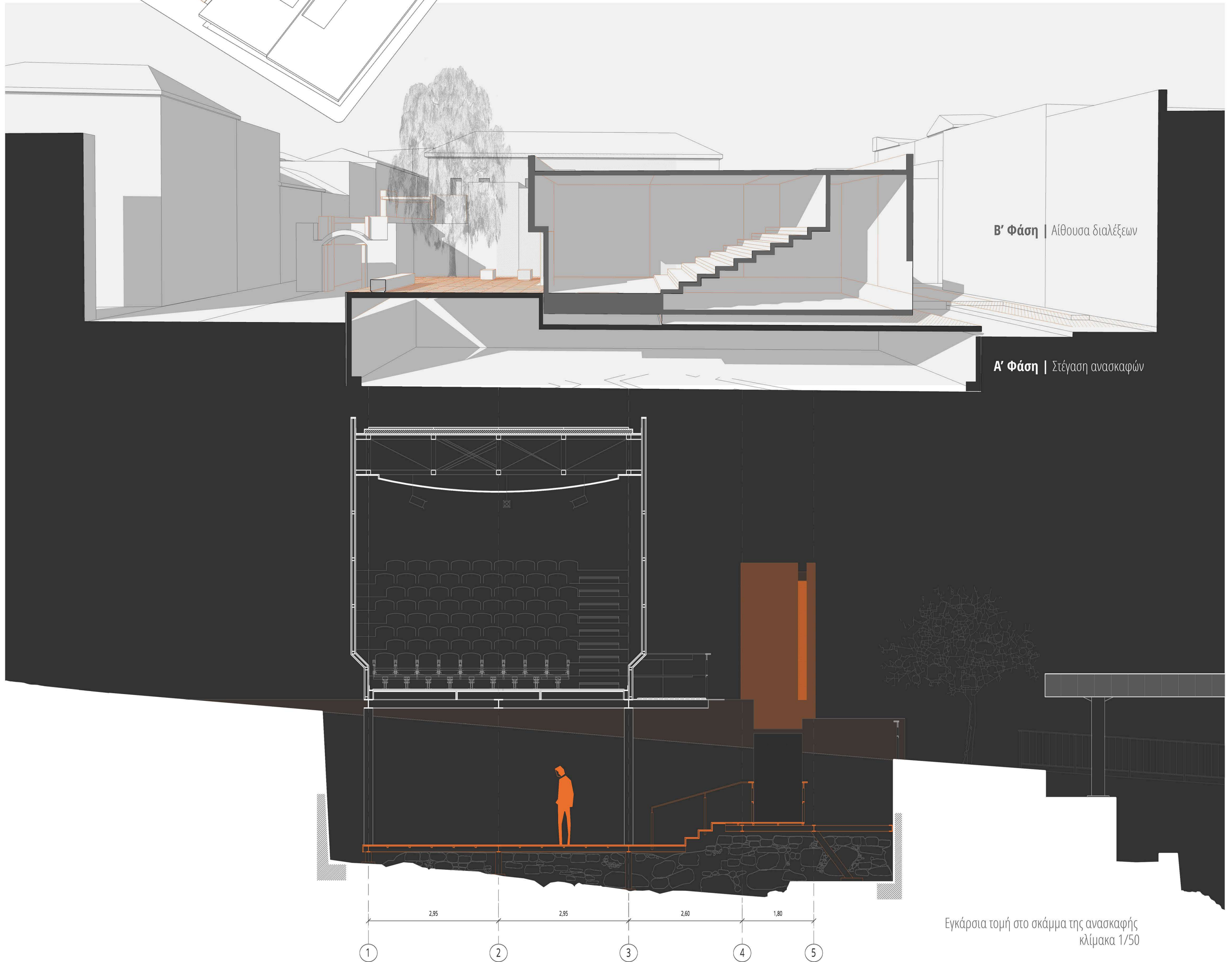

α.3 | Ένταξη νέου κτιρίου στον ιστορικό ιστό

Προβλέπεται η επανέναρξη των αρχαιολογικών ανασκαφών σε όλο τον κεντρικό άξονα της πόλης ακόμα και στο υπόγειο του κτιρίου της 5ης Μεραρχίας. Σχεδιάζεται έτσι νέος αρχαιολογικός περίπατος με αφετηρία την πλατεία Αγ. Αικατερίνης. Δημιουργείται μια ελαφριά πλατφόρμα - στέγαση που προστατεύει και καλύπτει τα ευρήματα της ανασκαφής αλλά ταυτόχρονα αποτελεί και μια βάση η οποία αποδίδεται στην πόλη ως ένας νέος δημόσιος χώρος.

Τμήματα με πατημένο χώμα υποδηλώνουν την χάραξη του καθεδρικού ναού που παλαιότερα δέσποζε στο κέντρο του λόφου. Η κατάβαση στον αρχαιολογικό χώρο γίνεται εκατέρωθεν με ράμπα ή σκάλα μέσα από το μικρό περίπτερο εισόδου που εντάσσεται στον αστικό ιστό.

Σε δεύτερη φάση η στέγαση προστασίας θα έχει διαμορφωθεί καθ' ύψος ως το βασικό αμφιθέατρο - χώρο συνεδριάσεων (150 τ.μ.) της Αρχιτεκτονικής Σχολής ικανό να φιλοξενήσει μέχρι και 100 άτομα.

Εγκάρσια τομή στο σκάμμα της ανασκαφής
κλίμακα 1/50

Στέγαση προστασίας αρχαιολογικού χώρου

Στόχος της επέμβασης είναι η ανάδειξη του μνημείου μέσα στον αστικό ιστό και η αξιοποίησή του ως ανοιχτό χώρο διαλέξεων και συναντήσεων της Αρχιτεκτονικής Σχολής, ανακτώντας εν μέρει το διδακτικό ρόλο που κατείχαν οι μονές κατά τον μεσαίωνα.

Σχεδιάζεται υπερυψωμένος διάδρομος κίνησης στους χώρους του συγκροτήματος, τονίζοντας την αίσθηση του περίκλειστου στην μοναστηριακή αυλή. Τέλος τα χαμηλά θεμέλια και η μερική ανακατασκευή της τοξοστοιχίας συμβάλλουν στην ολοκληρωμένη εικόνα της Τρίκλιτης βασιλικής των πρώιμων χρόνων Ενετοκρατίας.

Κυρίως ναός
καθολικό ενετικής μονής

Αυλή

Τρίκλιτη βασιλική
πρώιμων χρόνων Ενετοκρατίας

Ιστορικές φάσεις του συγκροτήματος
κατά την Ελένη Όλγα Δεληγιάννη, 2011

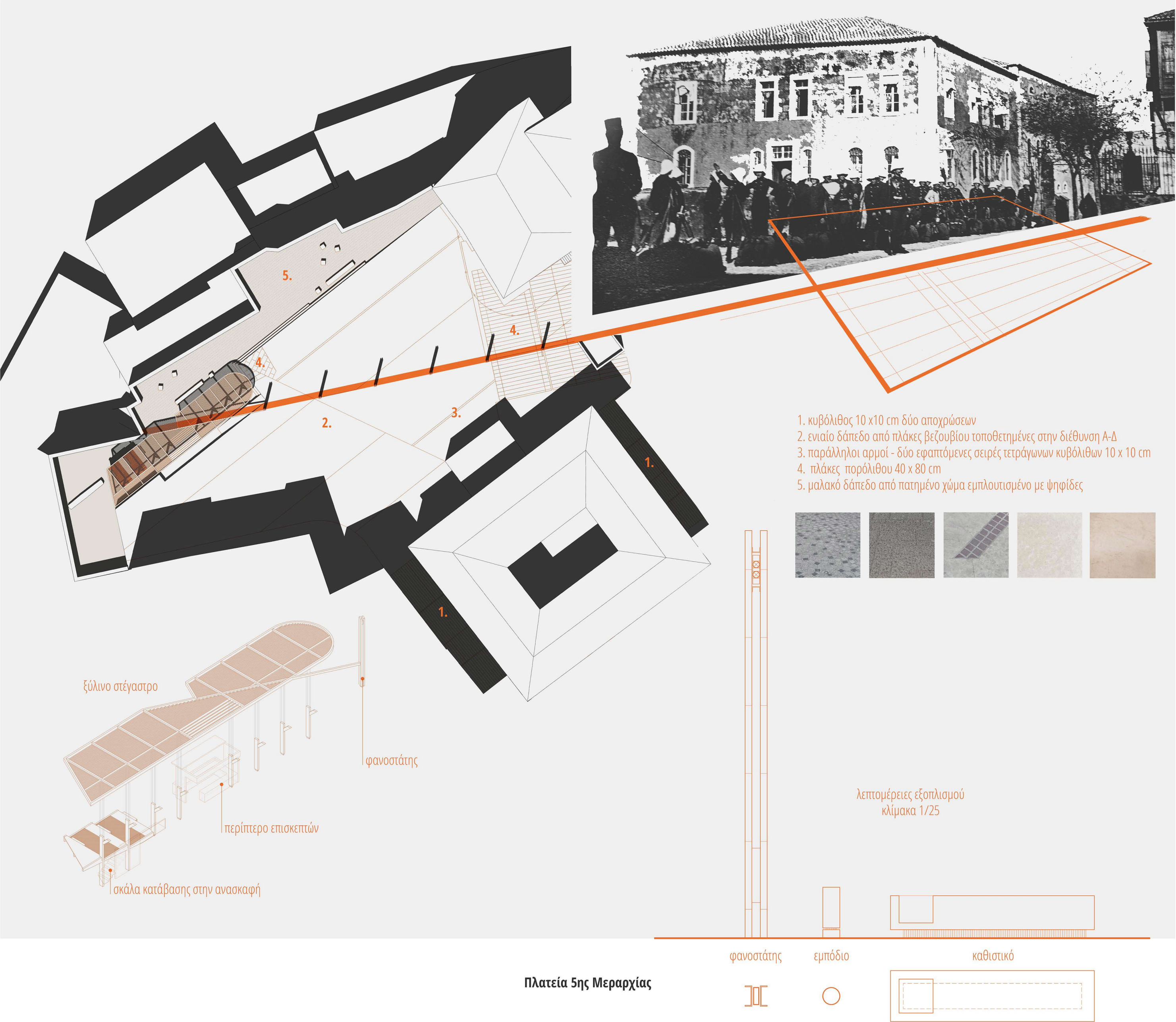
Ενετική μονή της Παναγίας των Θαυμάτων

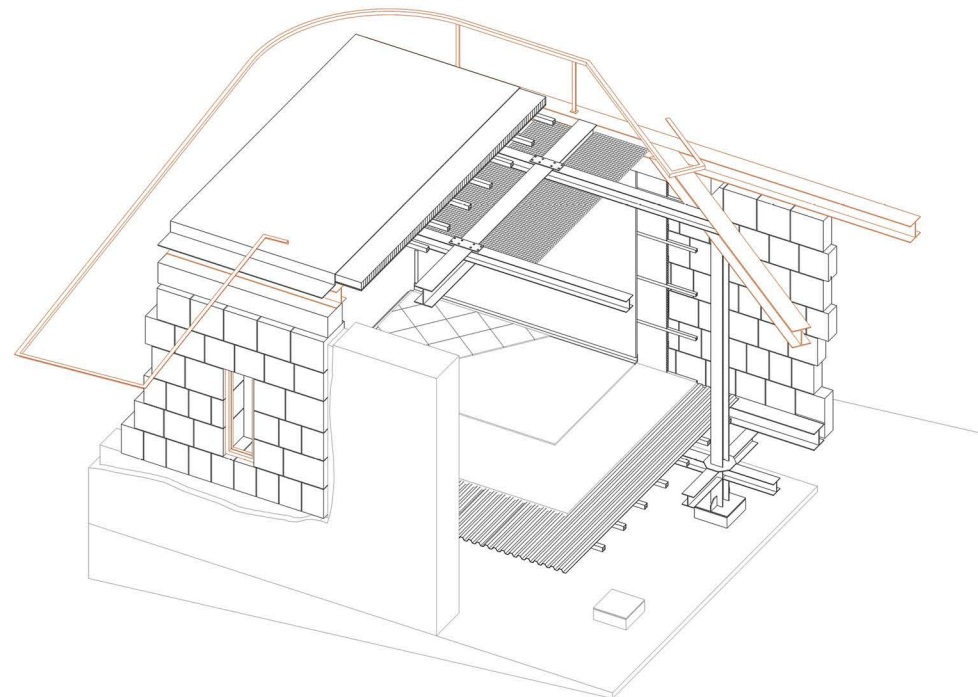
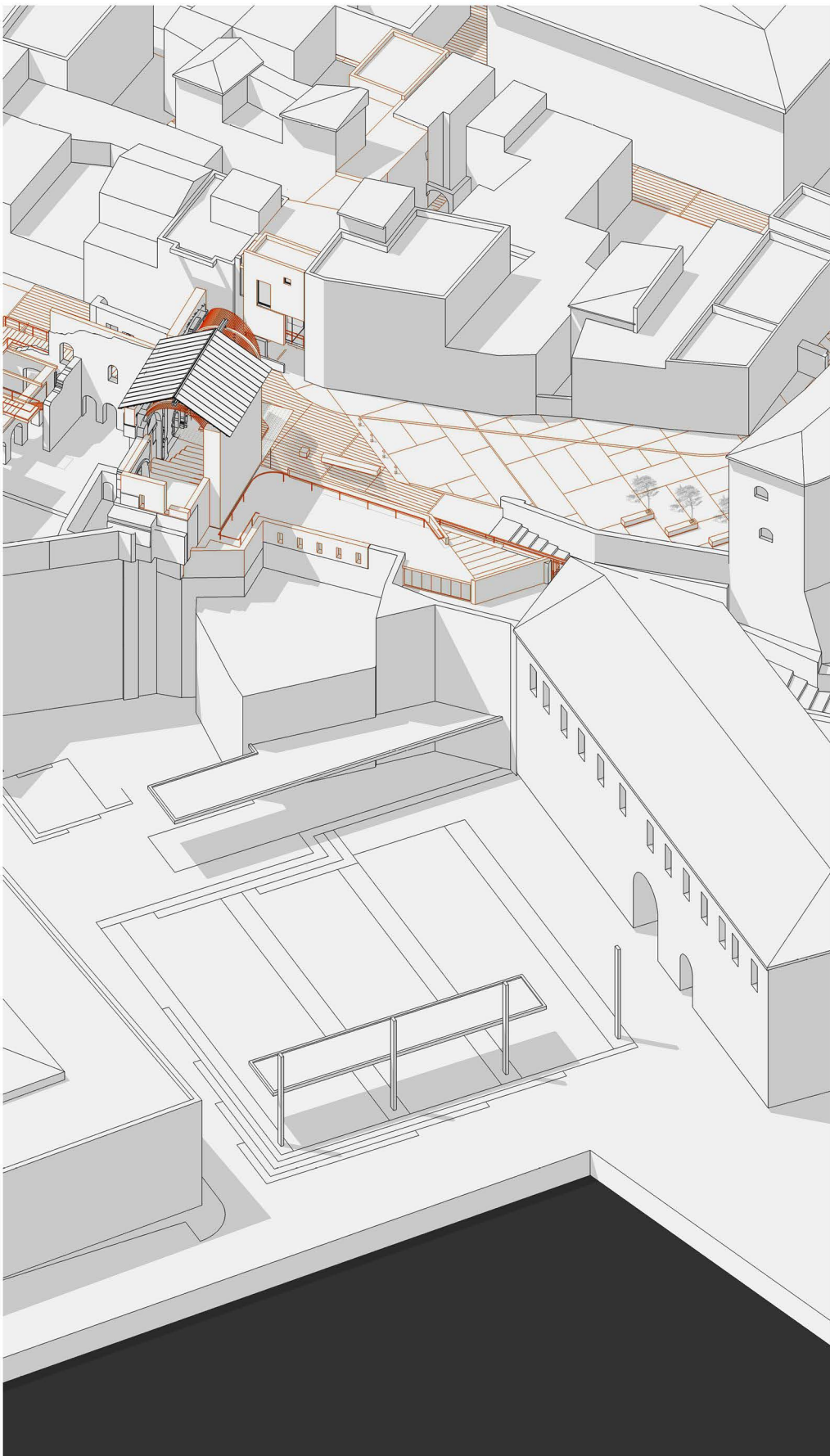
Το κεντρικό τμήμα της πλατείας παραμένει ανοιχτό και ελεύθερο ενώ εφάπτεται προς τα ανατολικά με την πλατεία Αγ. Τίτου. Οι χαράξεις των δαπέδων υπακουούν στην κεντρικότητα και την κλίμακα του κτιρίου της Μεραρχίας.

Η περιοχή βόρεια σε επαφή με την περιτείχιση υποβαθμίζεται κατά 3 ύψη των 15 εκ. από την υπόλοιπη πλατεία οριοθετώντας έναν χώρο στάσης με καθιστικά διαμορφωμένο από μαλακό δάπεδο και φυτεύσεις που προσφέρουν σκίαση. Στο ανώτερο υψομετρικά σημείο στο ΒΔ άκρο, προτείνεται ξύλινο στέγαστρο της ανασκαφής του βυζαντινού τείχους με υποδομές φιλοξενίας για τον επισκέπτη. Από εκεί η διερεύνηση του ορίζοντα στις οπτικές του ενετικού λιμανιού ενεργοποιεί την μνήμη του παρελθόντος (η οπτική προς τον φάρο, τα νέωρια, ο προμαχώνας αλλά και τα αρχαία τείχη).

Στο σημείο μετάβασης από την μια πλατεία στην άλλη, αναπτύσσεται ένα πλακόστρωτο σε τετράγωνο σχήμα που μεταφέρει την γεωμετρία των οχυρώσεων κατευθύνοντας το βλέμμα στα όρια της πλατείας. Ταυτόχρονα διευκολύνει την άμεση πρόσβαση στα δημόσια κτίρια .

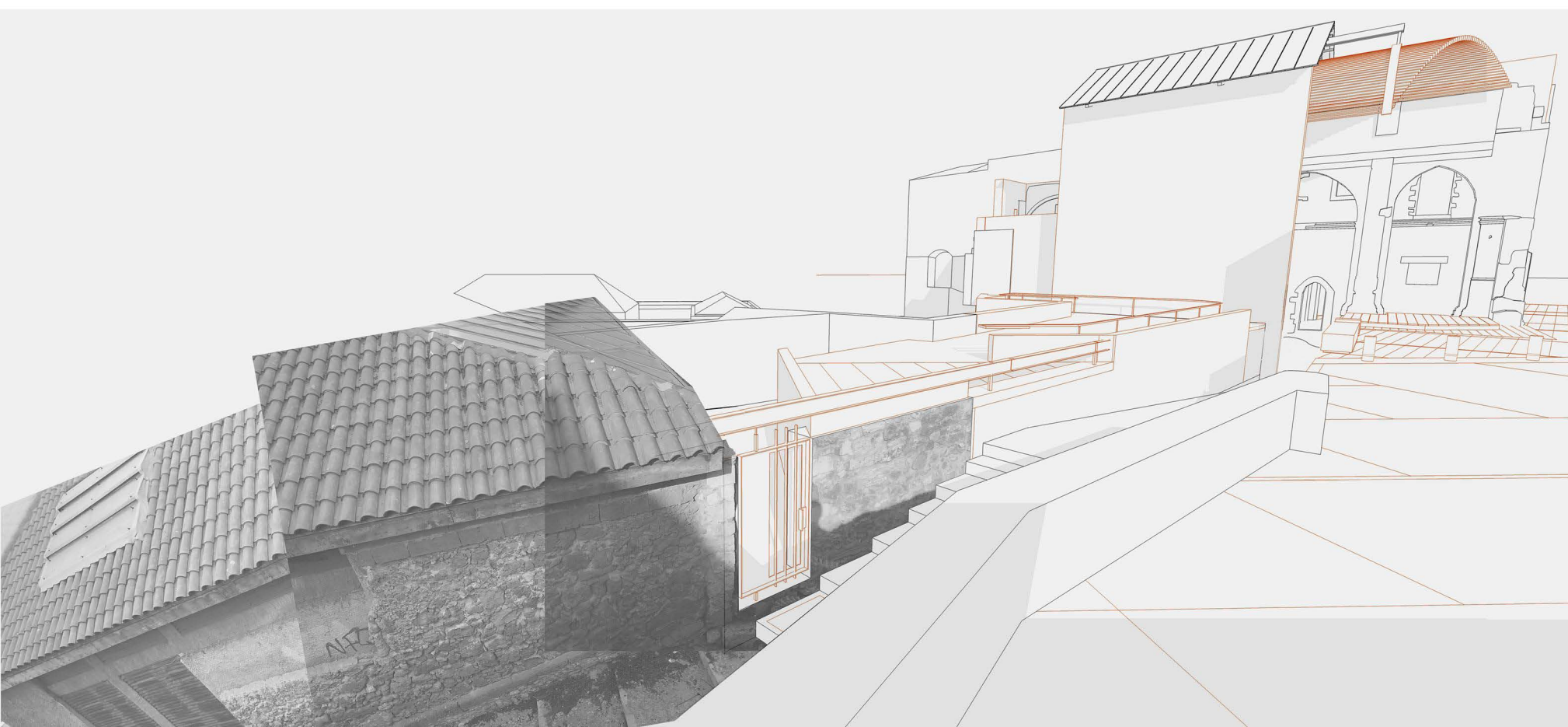
Οι ψηλοί φανοστάτες εισέρχονται στην διαγώνιο ως αναφορά στις παρατάξεις των στρατιωτών.

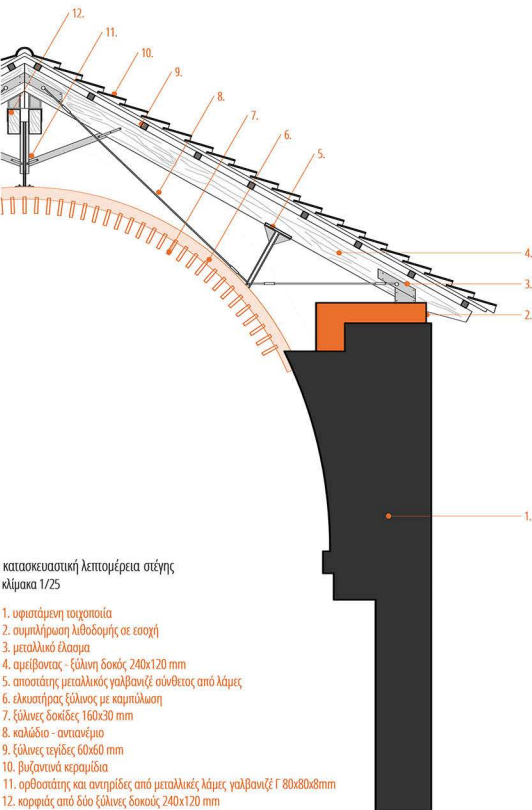
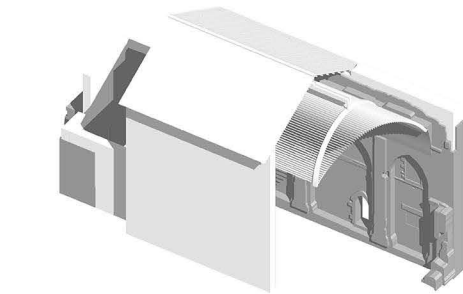

Ο στιβαρός τοίχος του εργαστηρίου Ψηφιακών Μέσων θα αποτελεί την φυσική συνέχεια της μετάβασης από την ενετική σκάλα και θα ορίζει την τριγωνική πλατεία Αγίου Τίτου. Το εργαστήριο αναπτύσσεται ανατολικά επί του τείχους σε αντιδιαστολή με το Κ.Α.Μ. και εκλαμβάνεται ως μερικά υπόσκαφο με την νοτιοδυτική του γωνία ανοιχτή.

Η ανατολική του όψη προς το λιμάνι ολοκληρώνει την εικόνα του βυζαντινού τείχους χωρίς να το υπερβαίνει ως προς την στάθμη της στέψης του. Το δώμα θα αποτελεί επισκέψιμο τμήμα της πλατείας ως σημείο θέασης προς το λιμάνι.

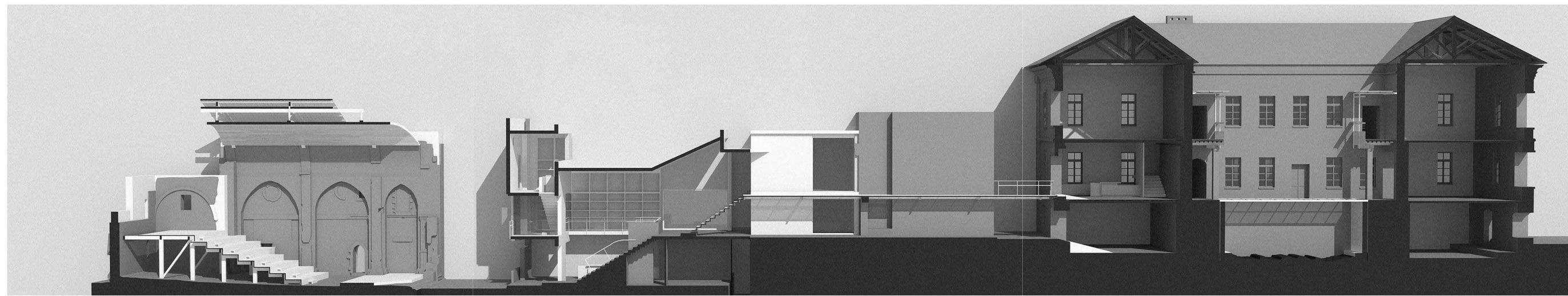

Πλατεία Αγ. Τίτου

κατασκευαστική λεπτομέρεια στέγης
κλίμακα 1/25

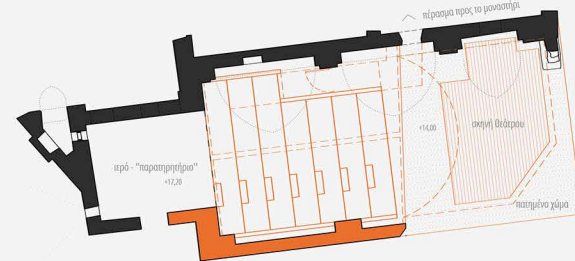
1. υφιστάμενη ταχυσαίτα
2. συμπλήρωση λιθοδοχής σε εσοχή
3. μεταλλικό θάλαμα
4. αμείβοις - ξύλινη δοκός 240x120 mm
5. αποσπίτης μεταλλικός γαλβανίζ ή σύνθετος από λάμες
6. ελκυστήρας ξύλινος με καμπύλωση
7. ξύλινες δοκίδες 160x30 mm
8. καλώδιο - αντισεισμό
9. ξύλινες ταξίδες 60x60 mm
10. βυζαντινά κεραμίδια
11. ορθοστάτης και αντηρίδες από μεταλλικές λάμες γαλβανίζ Γ 80x80x8mm
12. κορφοράς από δύο ξύλινες δοκούς 240x120 mm

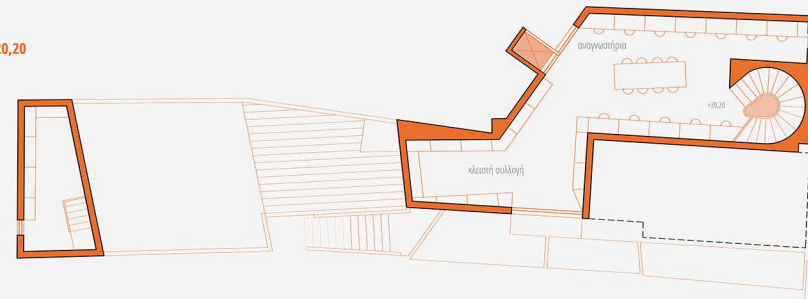
Υπαίθριο Αμφιθέατρο

Το καθολικό της μονής ολοκληρώνεται από νέο βόρειο τοίχο που ανταρμάχει την γεωμετρία του υφιστάμενου νότιου καθώς και από νέα διπλή στέγωση.

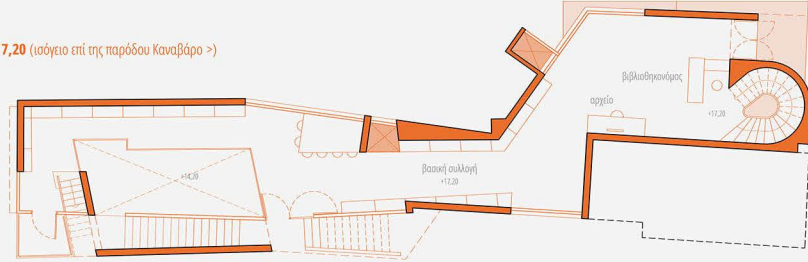
Θα λειτουργεί ως μικρό ανοιχτό αμφιθέατρο για διαλέξεις και συναντήσεις, ως χώρος ημιυπαίθριος. Από το υπερυψωμένο πλέον ιερό (ιερό - "παρτηρητήριο") θα μπορεί κανείς να έχει οπτική προς στην χαμηλή πλατεία Καπεσχκή μέχρι και την άλλη άκρη του λιμανιού ως το Νεώριο Μύριο.

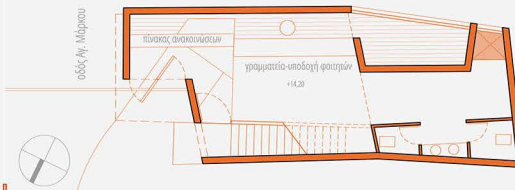
επίπεδο +20,20

επίπεδο +17,20 (ισόγειο επί της παρόδου Καναβάρου >)

επίπεδο +14,20 (< ισόγειο επί της οδού Αγ. Μάρκου)

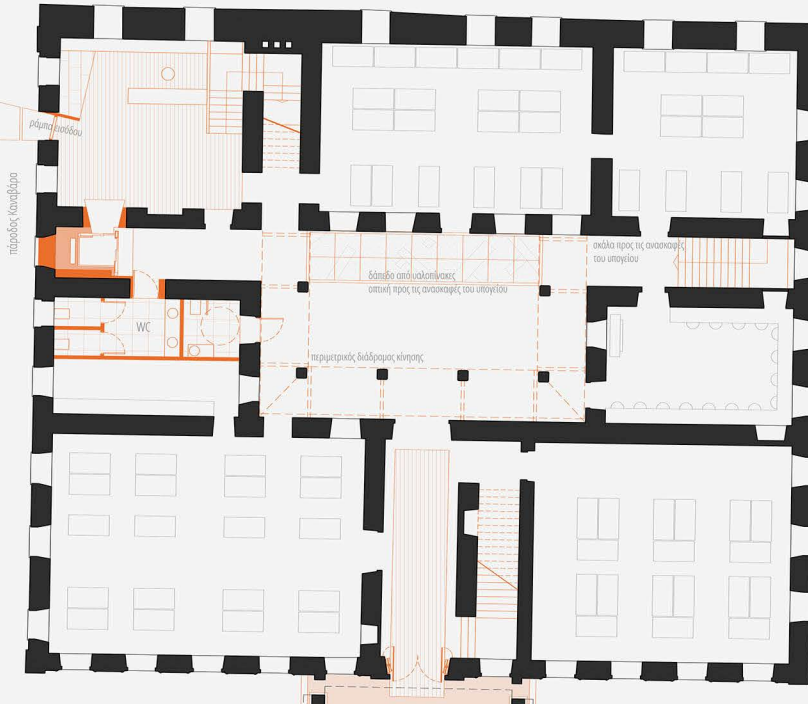
Βιβλιοθήκη Αρχιτεκτονικής Σχολής

Αποκαλύπτοντας ένα παλαιότερο πέρασμα στην συνέχεια του μοναστηριού εντάσσεται νέο βοηθητικό κτίριο (380 τ.μ.) που θα καταλαμβάνει αδόμητο χώρο. Προσαρμόζεται στο εσωτερικό ενός οικοδομικού τετραγώνου όπου συνυπάρχουν κτίρια από διαφορετικές περιόδους. Το νέο αυτό κτίριο θα είναι τοποθετημένο έτσι ώστε να συνδέει όλες τις δομές γύρω του και να ορίζει νέους εξωτερικούς χώρους. Στο εσωτερικό του θα φιλοξενηθεί η γραμματεία ενώ στον όροφο η βιβλιοθήκη της σχολής και μαζί θα λειτουργήσουν όχι μόνο ως χώρος διέλευσης και συνάντησης, αλλά και ως μέρος μιας νέας ταυτότητας του τόπου. Τέλος, μια υπερυψωμένη μεταλλική ράμπα-σκάλα θα διευκολύνει τους φοιτητές τόσο στην είσοδο τους στα σχεδιαστήρια της Μεραρχίας όσο και στο πέραςμά τους προς το κέντρο του λόφου.

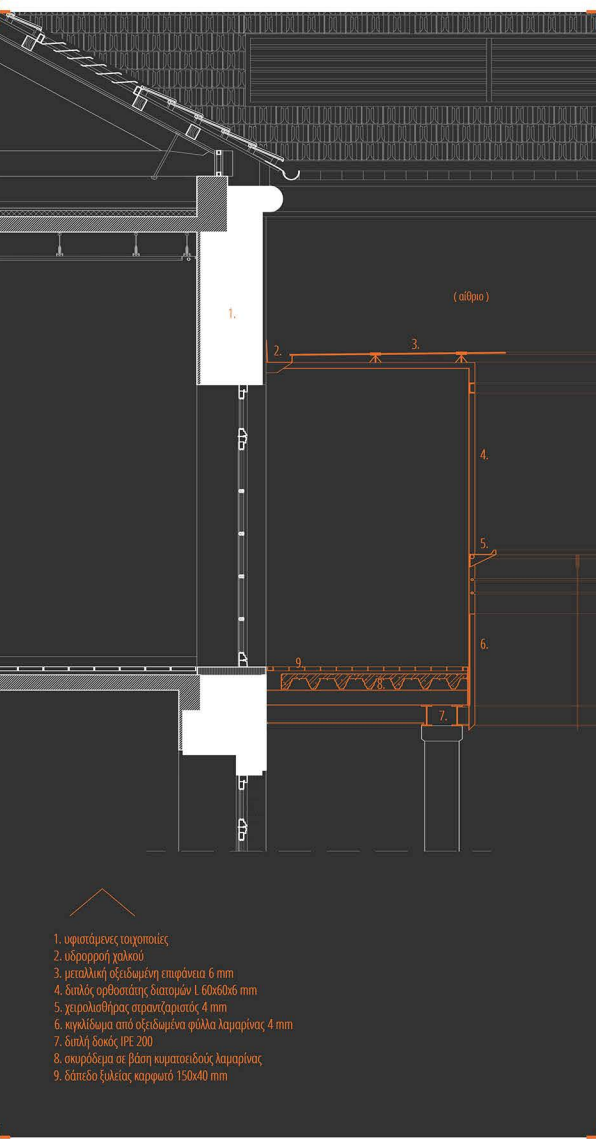
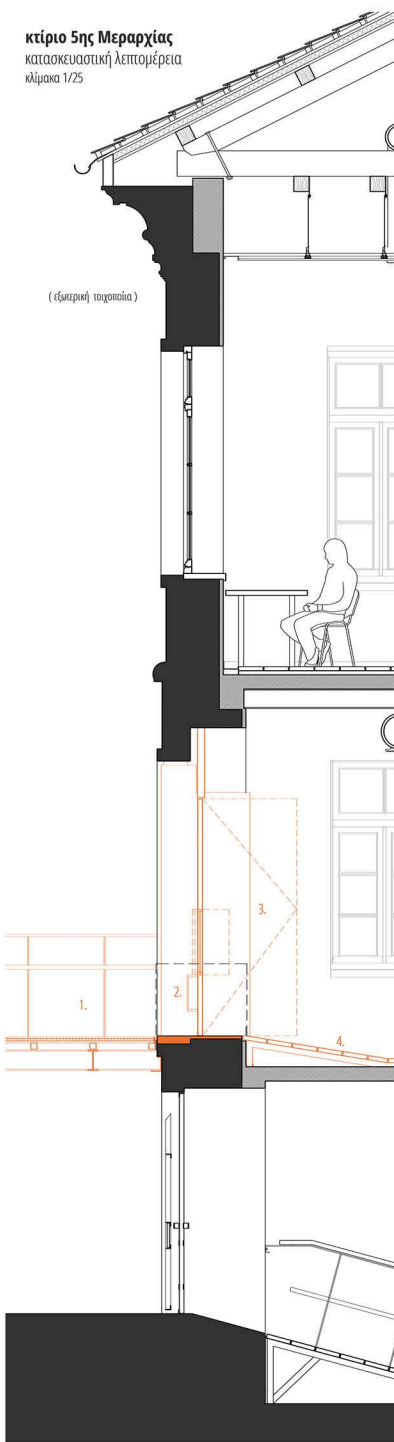
Σχεδιαστήρια Αρχιτεκτονικής Σχολής

Η εργασία αυτή διαχειρίζεται το κτίριο της 5ης Μεραρχίας ως μια Αρχιτεκτονική Σχολή σε διαρκή αλληλεπίδραση με την πόλη. Αρχικά, αποκαθίστανται οι φθορές του καίριου ενώ στο εσωτερικό του αιθρίου σχεδιάζεται νέος αναρτήσιμος διάδρομος κίνησης. Ενοποιούνται ανά δύο οι αίθουσες βόρεια και νότια, δημιουργώντας σχεδιαστήρια των 200 και 150 τ.μ. αντίστοιχα, δύο σε κάθε όροφο.

σχεδιαστήρια 2ου και 4ου ορόφου (150 τ.μ.)
χώρος φωτιστών - μικρό καφέ πυργός κατακόρυφης επικοινωνίας
WC
σχεδιαστήρια 1ου και 3ου ορόφου (200 τ.μ.)
αίθουσα Η/Υ

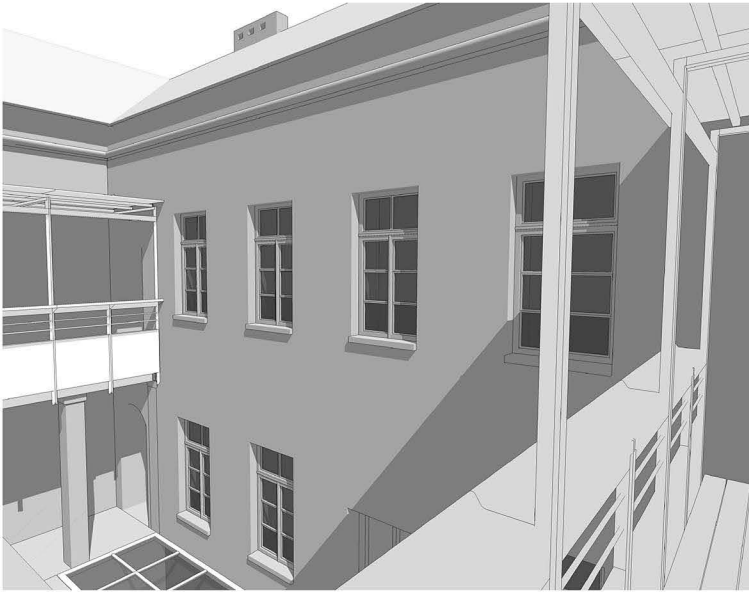
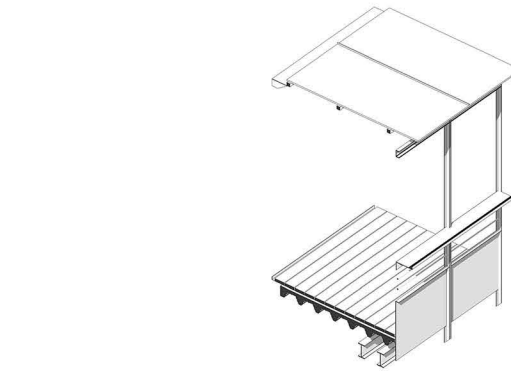

κτίριο 5ης Μεραρχίας κατασκευαστική λεπτομέρεια κλίμακα 1/25

1. υφιστάμενες ταχυσαίτες
2. υφιστάμενη ταχυσαίτα
3. μεταλλική οξείδωμένη επιφάνεια 6 mm
4. διαπύλη ορθοστάτης διατομών L 60x60 mm
5. χειρολαβήρας στρογγυλούς 4 mm
6. κεραμίδες από οξείδωμένα φύλλα λαμαρίνας 4 mm
7. διαπύλη δοκός ΙΡΕ 200
8. σκυρόδεμα σε βάση κυματοειδούς λαμαρίνας
9. δάπεδο ξυλείας κορφοράς 150x40 mm

1. διάδρομος σύνδεσης με την βιβλιοθήκη
2. πέτασμα ξύλου 40 mm κρέμεται στην ταχυσαίτα
3. περιστρεφόμενη ξύλινη θύρα εισόδου
4. ράμπα από ξύλινες σανίδες και μεταλλική βάση

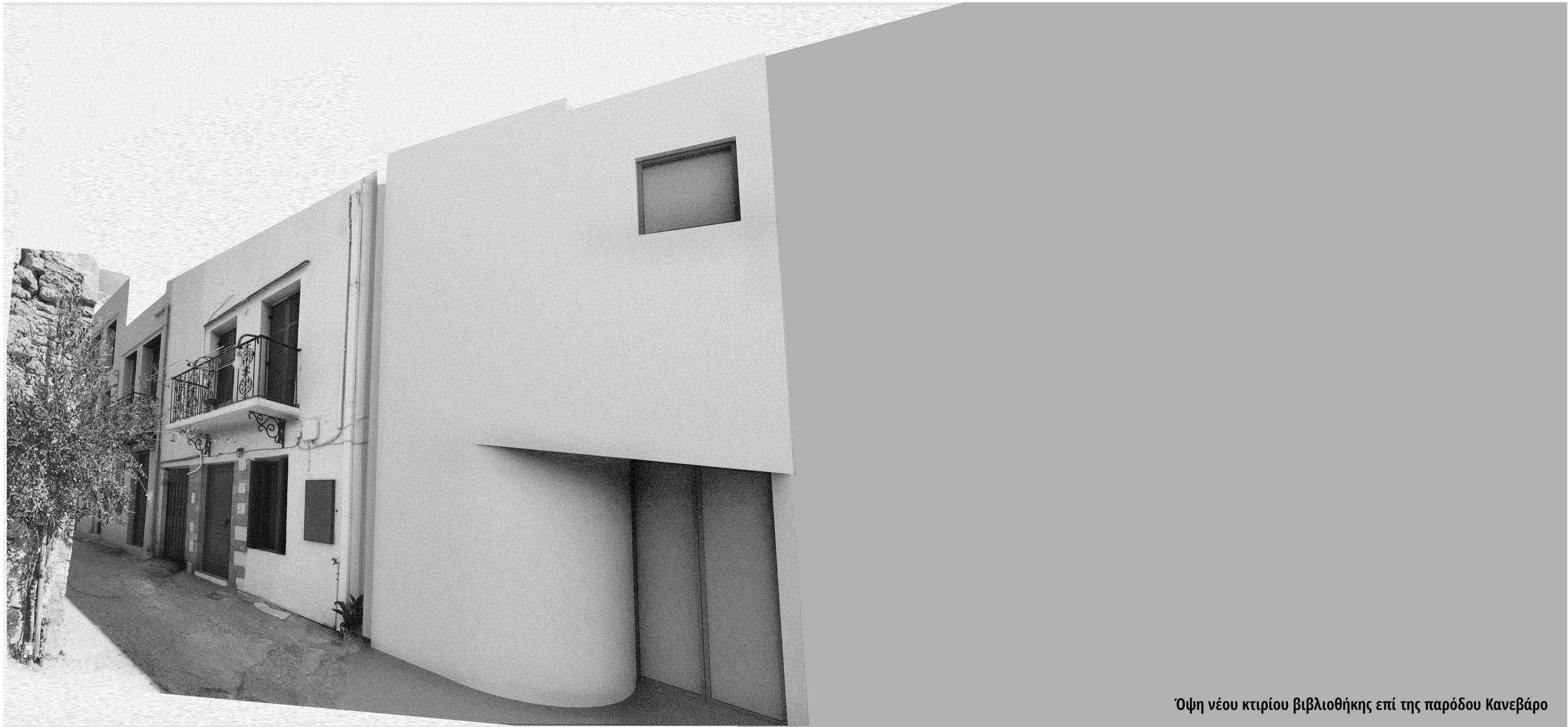

Όψη νέου κτιρίου βιβλιοθήκης επί της οδού Αγ. Μάρκου

Άποψη του αμφιθεάτρου στο εσωτερικό της εκκλησίας

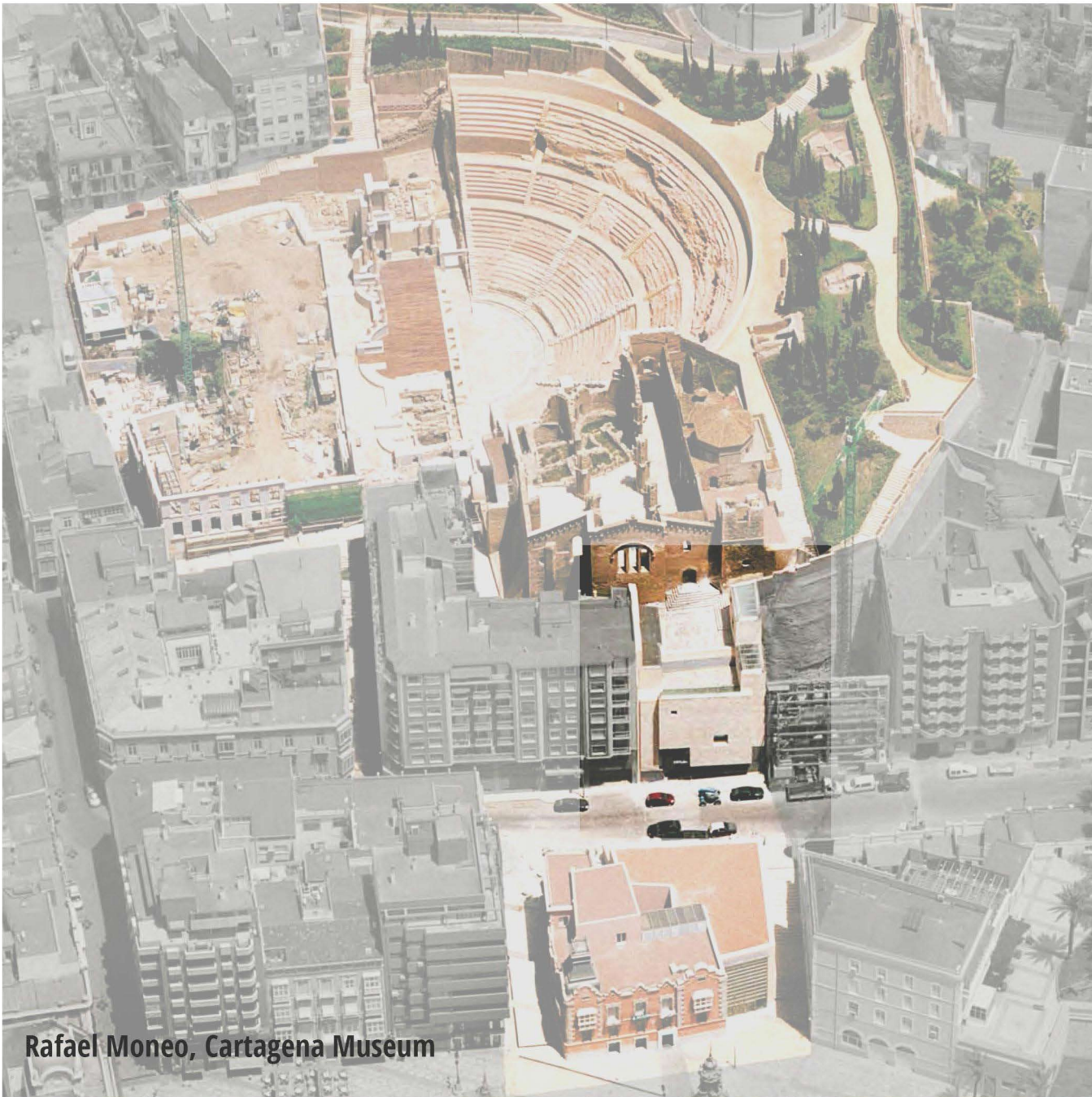
Όψη νέου κτιρίου βιβλιοθήκης επί της παρόδου Κανεβάρο

Άποψη ξύλινου στεγάστρου και ανασκαφής των τειχών

Γενική άποψη σε αξονομετρία

Rafael Moneo, Cartagena Museum

Daroca Arquitectos, Centro di formazione, Baza, Spain

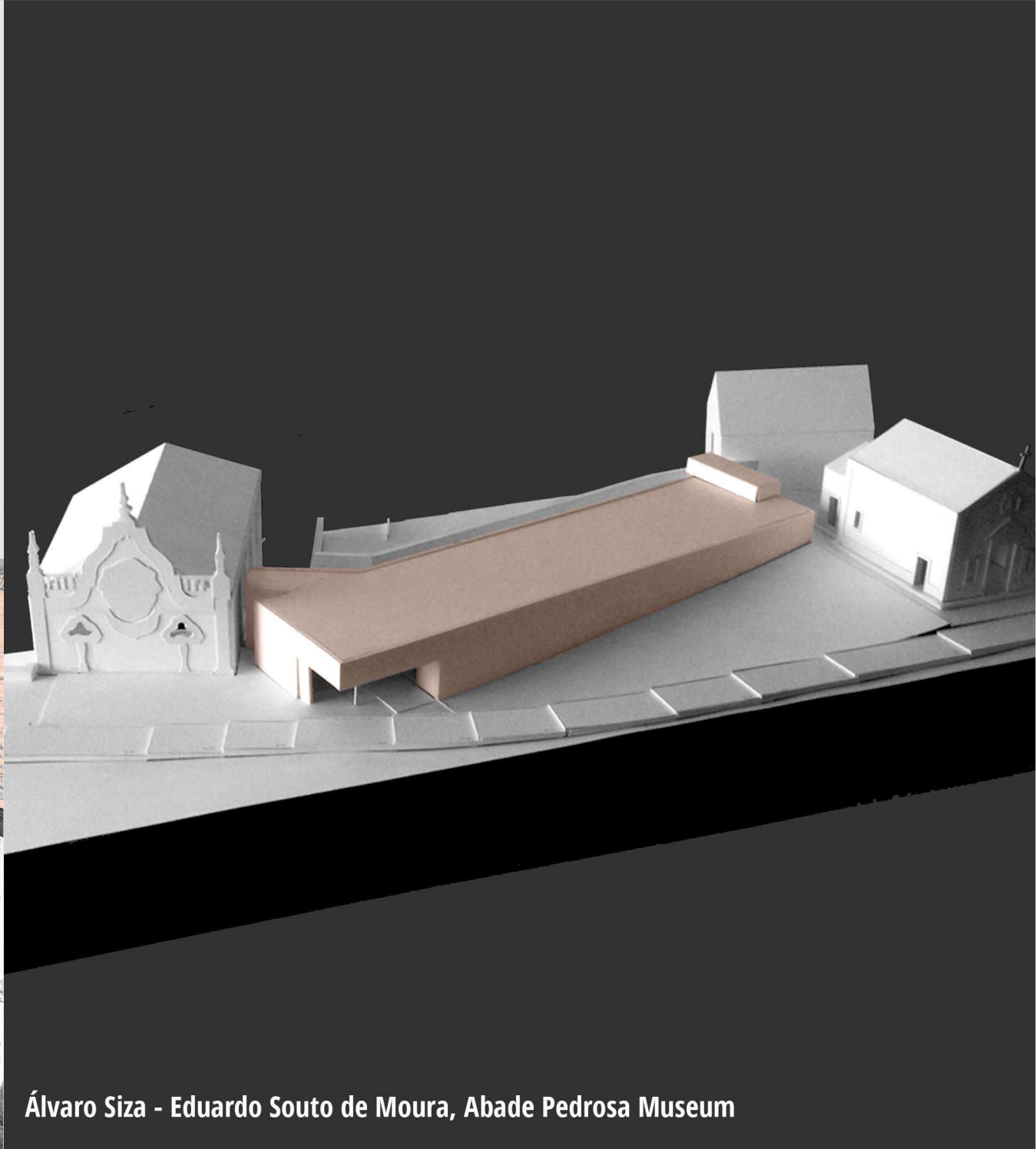
Aires Mateus, Architecture Faculty in Tournai

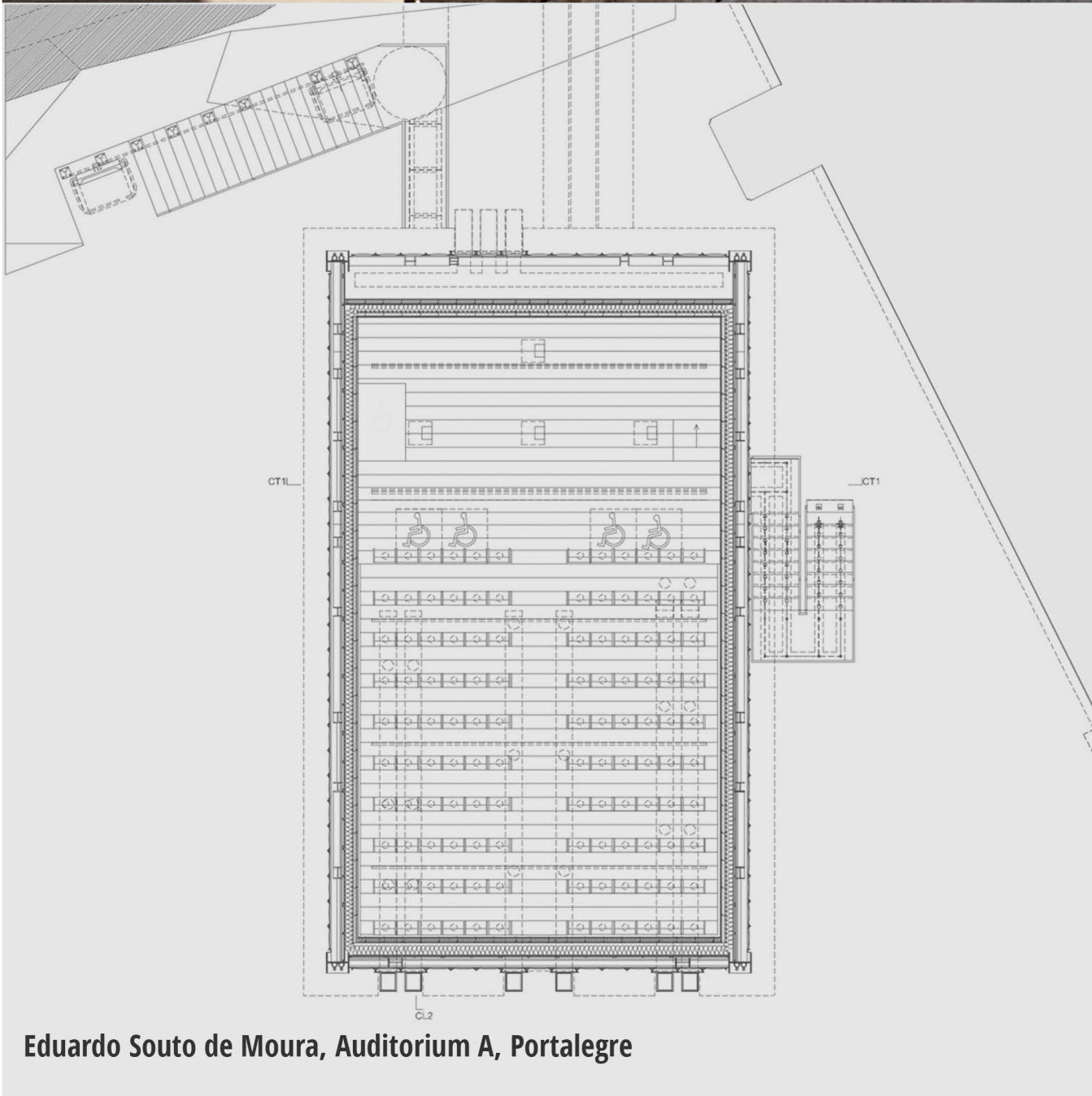
Álvaro Siza, Piazza Alicia, Salem

Carlo Scarpa, Castelvecchio Museum

Álvaro Siza - Eduardo Souto de Moura, Abade Pedrosa Museum

Eduardo Souto de Moura, Auditorium A, Portalegre

Alberto Campo Baeza, Between Cathedrals, Cádiz

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ - ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Ανδριανάκης Μιχάλης, «Οι οχυρώσεις των Χανίων. Παρελθόν, παρόν και μέλλον», Έρεισμα τ.38- 39, 14-33, 2006

Ανδριανάκης Μιχάλης, « La tutela dei monumenti veneziani a Creta », Candia e Cipro, Scroccaro, M; (eds.), 73-91., 2010

Ανδριανάκης Μιχάλης, « Η μάχη της Κρήτης και η παλιά πόλη των Χανίων», Εν Χανίοις, τ.5, 15-24., 2011

Ανδριανάκης Μιχάλης, «Η ανάκτηση και ανάδειξη των οχυρώσεων των Χανίων Κρήτης», Οχυρωμένες Πόλεις Παρελθόν, Παρόν και Μέλλον, Πηλείδου, Δ/Άλφα,Ε. (επ.), 39-55., 2012

Δελγιαννή Ελένη Όλγα, Η ενετική μονή Santa Maria dei Miracoli Χανίων και οι δύο εκκλησίες της, ΤΟΜΟΣ ΛΕ', εκδ.Κρητικά Χρονικά, 2015

Η ΕΝΕΤΙΚΗ ΜΟΝΗ ΤΗΣ SANTA MARIA DEI MIRACOLI (ΠΑΝΑΓΙΑ ΤΩΝ ΘΑΥΜΑΤΩΝ), Καστέλι Χανίων, Ιστορική τεκμηρίωση και αποτύπωση στα πλαίσια του μεταπτυχιακού προγράμματος της Σχολής Αρχιτεκτόνων Μηχ. Πολυτεχνείου Κρήτης, Μάρτιος, 2018

Μαρία Ανδρεαδάκη-Βλαζάκη, Χανιά (Κυδωνία), Περιήγηση σε χώρους μνήμης, εκδ. ΕΦ. Α. Χανίων

Ευχαριστώ για την συμβολή τους: τους Τσαναράκη, Πατεράκη και Αργυρίου (από την Τεχνική Υπηρεσία) για την παραχή των σχεδίων των κτιρίων του Π.Κ.

την κα. Ε. Πρωτοπαπαδάκη για τις πληροφορίες περί αρχαιολογικών ανασκαφών στον λόφο Καστέλι